

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИКА І КУЛЬТУРА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Політологія»

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 __

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політика і культура
Викладач (-і)	Москалюк Михайло Федорович
Контактний телефон викладача	067 907 94 56
Е-mail викладача	moskaljuk62@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2 год. на тиждень згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є взаємозв'язок політики і культури в сучасних суспільно-політичних процесах.</p> <p>Навчальний предмет «Політика і культура» посідає важливе місце в системі наук про політику, насамперед як сукупність наукових знань про взаємовплив політики і культури в сучасному світі, сутнісні характеристики та специфіку політичних культур різних суспільств та їх вплив на політичні процеси.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із змістом культури як суспільного явища та її тісного взаємозв'язку з політикою, різними історичними типами політичних культур, виявлення особливостей політичної свідомості та культури українського населення.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є засвоєння основних теоретичних положень культури, вміння розрізняти типи політичних культур за їх практичними проявами, здатність застосовувати теоретичні знання на практиці, зокрема в контексті політологічного аналізу.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування,</p>	

політичні системи та режими, політичну поведінку урізних контекстах їх функціонування. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	052 Політологія	3	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
			сам. роб.
Тема 1. Поняття та сутність політичної культури. Політична культура як категорія політології		2	4
Тема 2. Формування та розвиток концепції політичної культури в західній політичній науці		2	2
Тема 3. Політична свідомість та поведінка в структурі політичної культури. Політична соціалізація		2	4
Тема 4. Політичні цінності, політичні символи, міфи і ритуали в політичній культурі		2	2
Тема 5. Політичне мистецтво та художня література як складові політичної культури		2	2
Тема 6. Політична культура українського суспільства		2	4
ЗАГ.:		12	18
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<i>Структура розподілу балів:</i> 1) усні відповіді на семінарських заняттях (із використанням власних конспектів та словників) – максимум 80 балів 2) індивідуальна робота (захист реферату) – максимум 10 балів; 3) контрольна робота (тести) – максимум 10 балів <i>Загальна кількість – 100 балів.</i>		

<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Письмове опитування здійснюється у формі тестів (або письмової контрольної роботи), що максимально оцінюються у 10 балів. Письмова контрольна робота для студентів очної форми навчання виконується виконується на останньому семінарському занятті, для студентів заочної форми – за 10 днів до початку сесії.</p> <p>Письмове ІНДЗ на одну із запропонованих викладачем тем здійснюється згідно наступних вимог: для студентів очної форми навчання - друкований варіант, для заочної - електронний варіант.</p> <p>обсяг – 12-15 сторінок, шрифт-14, інтервал-1,5, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за алфавітом. Посилання на використані джерела - в тексті в квадратних дужках, де перша цифра - позиція у списку літератури, а друга – номер сторінки, наприклад, [8, с. 12].</p> <p>Максимальна кількість балів за ІНДЗ - 10.</p> <p>Враховується також:</p> <ul style="list-style-type: none"> -складність обраної теми; -зміст, теоретичне узагальнення, обґрунтованість висновків; -кількість використаних джерел і літератури; -рівень знань з досліджуваної теми.
<p>Семінарські заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи дослідження політики і культури. Політична культура як категорія політології. 2. Структура і функції політичної культури. 3. Типологія політичної культури. 4. Політична свідомість і політична поведінка в структурі політичної культури. 5. Політична соціалізація як механізм залучення до політичної культури. 6. Цінності, політичні символи, стереотипи, міфи і ритуали в політичній культурі. 7. Політичне мистецтво та художня література як складові політичної культури 8. Політична культура українського суспільства. 9. Тестова контрольна робота. <p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за п'ятибальною шкалою:</p> <p>5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається.</p> <p>4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями.</p> <p>3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.</p> <p>Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Студент (-ка) повинен (-а) мати не менше трьох оцінок за семінарські заняття, що у підсумку визначають середній арифметичний бал і виставляються в журналі окремою графою (максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях -80).</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	За умови відпрацювання пропущених занять та належного виконання усіх завдань студент (-ка) допускається до залікової контрольної роботи (підсумкова оцінка є результатом сумування балів за всі виконані завдання та форми контролю). Усі види завдань студенти повинні виконати до моменту виставлення підсумкової оцінки (як правило підсумковий бал виставляється на останньому семінарському занятті). Мінімальна кількість підсумкових балів – 50, максимальна – 100.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма задачі – письмова (тестова контрольна робота)

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Письмові роботи виконуються студентом самостійно у вигляді відповідей на тестові завдання. Пропонується чотири варіанти відповідей із зазначенням однієї правильної. Письмова робота виконується на останньому занятті.

Академічна доброчесність:

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У випадку виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності(списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із керівником курсу.

Відвідування занять є обов'язковим.

Студент, який навчається за індивідуальним графіком виконує початковий план у строгій відповідності із затвердженими вимогами та термінами. Політика навчального курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у випадку пропущених занять без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час відпрацювати пропущені заняття.

Навчання за індивідуальним графіком: студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

- 1.Алексєєнко І. Політична участь: здобутки, проблеми, перспективи. *Вісн. Укр. акад. держ. Упр. При Президентові України, 2009, № 4, С. 267–274.*
2. Білий О. Соціальна уява і політична поведінка у пострадянській Україні. *Політична думка, 2000, № 2.*
- 3.Білик М. Особливості формування політичної культури сучасної молоді. *Соціальна психологія, 2004, № 4.*
- 4.Варивода Я. Масова свідомість як об'єкт національної безпеки. *Людина і політика, 2001, №2 (14), С. 88–96.*
- 5.Воловик В. Основні фактори становлення ідеології державотворення. *Віче, 2001, № 12, С. 22–31.*
- 6.Головатий С. Політична культура населення України. *К.: Наукова думка, 1993.*
- 7.Дем'яненко В. Ментальні характеристики політичної свідомості українців. *Людина і політика, 2001, № 1, С. 94–99.*
- 8.Духнович В. Психологічна готовність до політичного вибору. *Соціальна психологія, 2004, № 2, С. 70–76.*
- 9.Карнаух А. Формування політичної культури молоді на сучасному етапі. *Людина і політика, 2004, № 5, С. 134–139.*
- 10.Козак В. Форми політичної участі громадян у державотворчих процесах. *Політична думка, 1997, № 5.*
- 11.Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні. *Розбудова держави, 1993, № 3, С. 52–57.*
- 12.Майстренко І. Риси політичної культури: Східна Європа та Латинська Америка. Порівняльний аналіз. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг, 2004, № 1, С. 120–128.*
- 13.Макєєв С. Сучасна Україна: громадянська свідомість і політична участь 20 населення. *Політична думка, 2000, № 2, С. 10–15.*
- 14.Міндюк О. Державна ідеологія народів світу. *Дзвін, 2004, № 8.*
- 15.Мола В. Проблеми формування громадянина в Україні. *Людина і політика, 2003, № 4.*
- 16.Молчанов М. Політична культура України: радянська чи пострадянська. *Сучасність, 1995, № 10, С. 59–69.*
- 17.Нагорна Л. П. Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні релігії. *К., 1998.*
- 18.Полищук І. Концепція політичної культури: структурний аспект. *Персонал, 2005, № 6, С. 26–30.*
- 19.Полянська В. Символічна політика як політична реальність: концептуальні засади дослідження. *Людина і політика, 2004, № 2.*
- 20.Попок А. Розвиток політичної свідомості українців в історичному контексті тоталітарної спадщини. *Людина і політика, 2002, № 1, С. 115–120.*
- 21.Примуш М. Ідеологія і політичний режим. *Політика і час, 2002, № 10, С. 61–65.*
- 22.Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина української держави : зб. наук. праць / за ред. В. М. Литвина, М. М.Слюсаревського. *К. : Інф.-вид. центр т-ва «Знання України», 2001, Вып. 3.*
- 23.Релігія і політика в сучасній Україні / Курас І. Ф., Рибачук М. Ф., Кирюшко М. І. та ін., під ред. І. Ф. Кураса. *К. : ІПЕД, НАН України, 2000.*
- 24.Ребкало В. Культура громадянськості як чинник політичної соціалізації молоді. *Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молоді : наукові праці та матеріали конференції.*

Випуск 1, К. : Тов-во «Знання України», 2001.

25.Рудакевич О. Політична культура української нації (Наукові засади дослідження та відродження). Мандрівець, 1995, № 1, С. 69–80.

26.Степаненко В. Влада і незалежний громадський контроль. *Віче*, № 6, 2000.

27.Тархова Н. Вплив національного менталітету на формування політичної культури. *Нова політика*, 2002, № 2, С. 52–54.

28.Українська політична нація: генеза, стан, перспективи. К., 2004.

29.Чальцева О. М. Порівняльний аналіз політичних культур: особливості, проблеми. *Трибуна*, 2004, № 5–6, С. 29–31.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач: *Москалюк М. Ф., доцент кафедри політології*